

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0401U002774

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-10-2001

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ушаков Сергій Володимирович

2. Ushakov Sergij Volodymyrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.04

Назва наукової спеціальності: Археологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-10-2001

Спеціальність за освітою: 7.010201

Місце роботи здобувача: Севастопольський державний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070973

Місцезнаходження: 99053, м.Севастополь, Стрілецька балка, Студмістечко

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.234.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, 12, м. Київ, Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210 м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда,12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.41.91

Тема дисертації:

1. Етнічна ситуація в Південно-Західному Криму на межі античності та середньовіччя (III - середина VI ст.).
2. Ethnical Situation in the South-Western Crimea on the transition from antiquity to Middle Ages (III - mid VI cent. CE).

Реферат:

1. Дисертація присвячена проблемам етнічної історії на межі античності й середньовіччя (на прикладі етнічної ситуації в Південно-Західному Криму III - середини VI ст.). В роботі проаналізовано літературу щодо питання, розглянуто основні групи джерел (писемних, археологічних, антропологічних), перш за все етнічно важливі, серед яких - поховальні споруди, ліпна кераміка, поховальний обряд. На підставі їх дослідження побудовано модель етнічної ситуації в регіоні у вищезазначених хронологічних межах. Наголошується, що в першій половині III ст. вже не існувало монолітної єдності пізньоскіфського етносу, роз'єднаного політично та розмитого вторгненнями сармат. Хвилі чужинців (сармато-аланів та германців), які йшли двома основними потоками, близько середини III ст. оселилися на південно-західній частині півострова. У зв'язку з гунськими вторгненнями (кінець IV - перша половина V ст.) населення рідшає. У другій половині VI ст. окремі групи гунів мешкають у Південно-Західному Криму: на північно-східній частині регіону в основному алани, а далі, в глибині гірської частини півострова - готи. До цього часу належить початок формування

гото-аланської синкретичної культури, яка склалася в основних своїх рисах у ранньому середньовіччі.

2. The present dissertation tells items of ethnical history for the transitional period from antiquity to Middle Ages using the local situation at the South-Western Crimea as a base to illustrate the process. The study combines ethnological, archaeological and historic approaches as well as other modern methods which could help to light the ethnical structure and dynamics of ancient population within noted region. The dissertation is based on a wide circle of written sources. It takes into account as well the most important part of up-to-date scientific publications devoted to the theme. The proposed text presents different groups of historical sources (works of ancient writers, results of excavations and anthropological data) by a synthetic way that is way to analyze the problem. The main attention is paid to the most characteristic features from the number of ethnical indicators. There are: funeral constructions (vaults, tombs etc.), funeral rite (cremation or inhumation, pose of the corpse etc.), funeral goods (first of all, handmade vessels). Basing on archaeological evidence the author divides all vaults used within the region in three main types. Such way permits to define the structure of ancient cemeteries according to this new typology of vaults. Besides that it is possible to define seven types of tombs containing cremations. Although features of a funeral construction let to describe each type of a tomb, it is necessary to use some additional criteria to describe existed variants according to the rite of a burial. Vaults were characteristic for Sarmatians and Alans but inhumation was a feature of Germanic burial. Study of funeral goods (handmade vessels, clay vessels first of all) permits to say about the predominant Sarmatic ethnos. Serving-bowls, pots, jugs, and so called 'vases' could relate to Hetho-Dacians, Chernyakhovskaya, and Velbarskaya archaeological cultures. Other categories of funeral goods mentioned in the dissertation are fibulae and clasps. Very important definitive features of Sarmatian burials are: a pose of corpse, use of wooden coffins, special fills in a tomb. The general review of anthropological data coming from the first large ancient cemeteries permits to name four main anthropological types in the region and put them on the map to illustrate some areas of their distribution in the late Roman / early Byzantine Crimea. All above-listed groups of sources become the base to construct a model of ethnical processes for the region during the noted transitional period. The ethnic history of that space of time in the Crimea could be divided into four main stages. 1. The first half of the IIIrd cent. C.E. Late Scythian prevalence in the local population was finally failed by activity of Sarmatian immigrants. 2. The second half of the IIIrd cent. to the late IVth cent. C.E. Mass invasion of Sarmatians, Alans and Germans with their settling in the South-Western Crimea. There were at least two large migrations with the numerical strength of Alans. 3. Late IVth cent. to the mid Vth cent. C.E. Population cut down because of a Hunnish invasion. 4. The second half of the Vth cent. and the first half of the VIth cent. The temporal stability came. Hunnish tribes had settled steppes of the Crimean peninsula and just single groups of the Huns penetrated to the South-Eastern Taurica. The Alans settled at the foot of Crimean mountains. The Goths occupied central districts of the Crimean mountains. In the noted time period active mixation between Alans and Goths was beginning. The Gothic land (so-called "Doria") was placed in the heart of Crimean mountains with the center on the mountain of Mangup. The dissertation describes the movement of ethnic processes including migrations and interaction of Late Scythians, Sarmato-Alans and Germans. The 'conclusion' tells the results of the study and defines new perspective ways to more detailed investigation of the region.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зубар Віталій Михайлович
2. Зубар Віталій Михайлович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Магомедов Борис Вікторович
2. Магомедов Борис Вікторович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шишкін Руслан Германович

2. Шишкін Руслан Германович

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Толочко Петро Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Толочко Петро Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.